

Lavastajaauhinnat pälvis Ivar Põllu suurlavastuse „Serafima + Bogdan“ (Tartu Uus Teater) eest.

TEATRIPÄEV VENE TEATRI:

„Jah, meil on siin täna pidu, aga ei saa midagi parata, mõtted on tahes-tahtmata Ukrainas.“

Üle kahe pandeemia-aasta sai teatrirahvas taas kokku peol Vene Teatris

**AIGI VIIRA
JAANUS KULLI**
elu@ohtuleht.ee

„Mulle on tänane õhtu väga oluline, sest 25 aastat tagasi, 27. märtsil 1997 astusime koos Indrek Saarega teatri liidu aastapremiate kättemandmisel Rakveres esimest korda avalikkuse ette kaduvikumeestena,“ ütleb lavastaja Üllar Saaremäe. 27. märts 2022 pole vähem oluline, sest just Saaremäe lavastada on teatripäeva galakontsert Vene Teatris. Majas, mida võib julgelt pidada Eesti kõige glamuursemaks.

„Me ei soovinud siis, 1997. aastal, minna rahva ette ameerikalike muusikalikangelastena,“ meenutab Saaremäe. „Meie märgusõnadeks olid Beckett ja Godot“ ootamine,“ meenutas Saaremäe kaduvikumeeste sünni. „Kaduvikuideoloogia põhialuseks on teater kui kaduv ja habras kunst, mis kaob kohe pärast esitamist.“ Ta seisab Vene Teatri laval. Kell on viis.

Muide, tänasel päeval on kuidagi eriti tähenduslik, et Rakvere teatrihoone renoveerimise käigus valmistati kaduvikumeeste skulptuurid, mille modellideks olid teatri juhid Üllar Saaremäe ja Indrek Saar. Need riiklikud kujud löi Ukraina päritolu kunstnik Ivan Zubaka. Kaduvikumehed seisavad Rakvere teatri uste ees tõenäoliselt veel aastakümneid – kõnele siis veel teatrist kui kaduvast kunst-

tist. Saaremäe kaob galaetenduse läbimängule. Samal ajal saabub majja teatrirahvast üle Eesti. Tallinlased jalutavad kohale, Ugala ja Vanemuise inimesed sõidavad platsi koduteatri bussidega.

Galaetenduse alguseni on veel paar tundi.

Lava on kottpime, saal ergab uhketes värvides

Tänaõhtune kunst ei kao siiski kohe pärast esitamist. Teatripäeva galaõhtu võtab üles ETV. Sestap tuleb laval liikudes olla eriti ettevaatlik, et mitte takerduda vooklevatesse juhtmetesse. Neid näikse olevat kilomeetreid. Lavale teibitud värvilised märgid on aga selleks, et nii auhindade üleandjad kui ka laureaadid teaksid täpselt, kus nad seisma peavad. Ei midagi juhuslikku – seal, kus on lavale kleebitud märk, seal ka seisad. Ei sammugi edasi ega tagasi.

Vastasel korral ei pruugi jääda telekaamera silma ette. Ja püüa siis tuult väljal.

Muuseas, telerahvas on Vene Teatris kohal olnud juba kella kaheksast hommikul. Õhtune galakontsert on läbimängu korras juba üle vaadatud, mainib ETV režissöör Elo Selirand, kui maja ette pargitud ülekandebussist sekundiks tänavale silkab.

Auhindade kättemandajaks on seekord eelmise kahe aasta teatriauhinnade laureaadid, kellelt koroonaprojektori säras kolleegide ees tänukõnedega esinemise ära võttis.

Ehk teisisõnu, kaks aastat pole teatrirahvas saanud ühiselt teat-

ripäeva pidada. „Olen ärevil,“ tunnistab Karol Kuntsel, kes sai kaks aastat tagasi meespeaosatäitja auhinna. „See auhind – Teodori silm – on päris raske!“ Õnneks ei pea Karol oma Teodori silma päriselt ära andma, pole ju tegu rändauhinna. Uus laureaata saab ikka uue silma. Ning õnneks on tema kõrval tänavust meespeaosatäitjat õnnitlemas ka hea kolleeg, näitleja ja lavastaja Priit Võigemast. Karol muigab: „Mina olen seekord lilletüdruk!“

Pidulik gala läheneb.

„Viis minutit tseremoonia alguseni!“ kõlab teatrimaja krappedes. Vägisi meenub venelaste ülipopulaarne mängufilm „Karnevaliöö“ kus 1950. aastatel laulis verinoor näitlejatar Ljudmila Gurtšenko kuulsaks loo „Пять минут“. Siin pole aga taustaks estraad, vaid peen jatsumeloodia, mille saatel teatrirahvas uhkest peauksest majja siseneb. Et siis üksteist õnnitledes vahuveiniklease kokku kolistada. Selles on stiili! Selles on hoogu!

Vene Teatri ukrainlannast juht on mõtteis lähedastega

See, et teatripäev toimub Vene Teatris, on president Alar Karise sõnul sümbolne. Jah, selles on sümbolit. Ukraina sõna ajal. Aga siin pole konflikti, siin on ühtsus-tunne.

„Jah, meil on siin täna pidu, aga ma ei saa midagi parata, mu mõtted on tahes-tahtmata Ukrainas ja Hersoni linnas, kus elavad mu sugulased,“ tõdeb Vene Teatri ukrainlannast juht Svetlana Jantšek.

„Kõige hirmsam, et inimese loomuses on ka kõige mõistusevastasemate asjadega harjuda. Nii et ma loodan ka tänasest pidupäevast saada siiski positiivseid emotsioone,“ sõnab Jantšek ja lisab, et Vene Teatri juhina tahaks ta väga loota, et vene keel ja vene kultuur ei kuulu Putini režiimile. Et vene kultuur on osa maailma kultuurist.

Jantšek tuletab meelde, mis toimus 20. sajandi aluses. „See oli aeg, kui pärast revolutsiooni lahkusid Venemaalt rahva kõige helgemad pead,“ ütleb ta. „Aga see, mis täna Venemaal toimub, on päris hullumeelsus. Isegi teise maailmasõja ajal mängiti Venemaal Wagnerit ja Schillerit. Keegi ei seostanud saksa kultuuri tema parimates väljendustes Hitleri režiimiga. Ei tohi juhtuda, et vene kultuuri enam maailmas ei esitata.“

Kuidas Vene Teater saab praeguste sündmuste valguses ja oma võimaluste juures aidata maailma paremaks teha? Jantšek ütleb, et Vene Teater on võimaldanud Ukraina põgenikele vabu pääsmeid etendustele. „Ja nad tulevad siia hea meelega. Et hinges kasvõi natuke leida rahu ja lohutust.“

Jantšeki sõnade kinnituseks ilmub lavale kui nümf Vene Teatri näitlejanna Anna Sergejeva. Kõlab „Piirideta“, ukraina keeles. Ka Anna Sergejeva on päritolult ukrainlanna. „Ma tänan südamest Eesti inimesi Ukraina toetamise eest,“ teeb Sergejeva kumarduse saali. Ta seisab kollastes ja sinistes prožektorivihkudes. Publik tõuseb püsti.

Eesti teatri auhinnad

LAVASTAJAAUHIND

Ivar Põllu – „Serafima + Bogdan“ (Tartu Uus Teater).

KUNSTNIKUAUHIND

Lilja Blumenfeld – kujundus lavastustele „Niskamäe naised“ (Teater Vanemuine) ja „Sume on öö“ (Ugala Teater).

Sõnalavastuste auhinnad

MEESPEAOSATÄITJA AUHIND

Erki Laur – Markus lavastuses „Fundamentalist“ (Von Krahli Teater ja EMTA lavakunstkool).

NAISPEAOSATÄITJA AUHIND

Külliki Saldre – Loviisa lavastuses „Niskamäe naised“ (Teater Vanemuine).

MEESKÕRVALOSATÄITJA AUHIND

Alo Kõrve – Treener lavastuses „Ujuja“ (Skene Katus Kunstile) ja Bror Skoog lavastuses „Muusikale“ (Tallinna Linnateater).

NAISKÕRVALOSATÄITJA AUHIND

Anu Lamp – Ara lavastuses „Balti tragöödia“ (Tallinna Linnateater).

ERIAUHIND

Liis Aedmaa ja **Laura Kalle** ning **Mari-Liis Lill** ja **Priit Põldma** – „Kui sa tuled, too mul lilli“ (Ugala Teater) ning „Teises toas“ (Eesti Noorsooteater).

MUUSIKAAUHIND

Märt Jakobson – Ferrando osatäitmine Giuseppe Verdi ooperis „Trubaduur“ (Rahvusoper Estonia) ja Komtuuri osatäitmine Wolfgang Amadeus Mozarti ooperis „Don Giovanni“ (Teater Vanemuine).

Risto Joost – muusikajuht ja dirigent kontsertlavastuses „Idomeneo“ (Rahvusoper Estonia) ning ooperilavastustes „Linda di Chamounix“ ja „Don Giovanni“ (mõlemad Teater Vanemuine).

BALLETIAUHIND

Marcus Nilson – Sulane lavastuses „Kratt“ ja Karenin lavastuses „Anna Karenina“ (mõlemad Eesti Rahvusballett).

TANTSUAUHIND

Jette Loona Hermanis ja **Johhan Rosenberg** – „Eden Detail“ (Kanuti Gildi SAAL).

ETENDUSKUNSTI AUHIND

Liisa Saaremäel – „Tiny Home Production presents: Suurem kui elu“ (Uue Loomingu Maja ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia).

Teatritöötajate auhinnad

LAVASTUST ETTEVALMISTAVA TÖÖTAJA AUHIND

Marika Raudam – Vanemuise teatri dekoratsiooniala juht.

ETENDUST TEENINDAVA TÖÖTAJA AUHIND

Reet Loderaud – Eesti Noorsooteatri etenduse juht ja rekvisiitor.

HALDUS- JA ADMINISTRATIIVTÖÖTAJA AUHIND

Helen Solovjev – Rakvere Teatri projektijuht.

REET NEIMARI NIMELINE KRIITIKAAUHIND

Keiu Virro – artiklid „Lasteaedades mängivate teatrite kohal laiub hämarus“ (Sirp 23. IV 2021), „Algul tuuakse lilled, siis malakas“ (Postimees 4. VI 2021) ja „Sumedas öös on stiili, aga kuhu jäävad inimesed?“ (Sirp 3. XII 2021).

SALME REEGI NIMELINE LASTETEATRI AUHIND

Mirko Rajas – dünaamiline ja haarav lavastustervik noortelavastuses „Miks me varastasime auto“ (Eesti Noorsooteater).

SÕNALAVASTUSTE MUUSIKALISE KUJUNDUSE JA ORIGINALMUUSIKA AUHIND

Madis Muul – originaalmuusika lavastusele „Oidipus. Antigone“ (VAT Teater).

Aleksandr Žedeljov – originaalmuusika lavastustele „Alice“, „Tarkpea“ ning „Meister ja Margarita“ (kõik Vene Teater).

KRISTALLKINGAKESE AUHIND

Kristiin Räägel

Keithy Kuuspu

ANTS LAUTERI NIMELINE AUHIND

Mirko Rajas – Eesti Noorsooteatri loomingulise palge kujundamise eest.

Priit Strandberg – loomingulise mitmekülguse ning teatrihariduse ja -harituse sihipärase hoolitsemise eest Tartus.

OTTO HERMANNI NIMELINE ORKESTRANDIAUHIND

Rait Erikson – Rahvusoper Estonia orkestri metsasarverühma kontsertmeister.

PRIIT PÖLDROOSI NIMELINE TEATRIMÖTTE AUHIND

Anne Tärnu – aastatepikkuse missioonitundliku tegevuse eest lavakõne ja hääle tehnika õppejõuna Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia lavakunstkoolis ning eesti ja teiste soomeugri rahvaste pärimuse pikaajalise uurimise ja tutvustamise eest lavastustes ja lavakavadades.

GEORG OTSA NIMELINE MUUSIKATEATRI AUHIND

Janne Ševtšenko – tähelepanuväärse mitmekülguse eest muusikateatri eri žanrites ning veenva ja isikupärase karakteriloomu eest.

EESTI TEATRILIIDU JUHATUSE AUHIND

Paide Teater – teatri kui kogukonna vaimse liidri sotsiaalse missiooni eduka laiendamise ja mõtestamise eest aktsioonides „33 kõnet“ ja „Varivolikogu“.

EESTI NÄITLEJATE LIIDU AURAHA

Raimo Pass

EESTI TEATRI TEHNILISTE TÖÖTAJATE ÜHENDUSE

AUMÄRK

Eve Komissarov

Juhataja Katrin Roht
Tel 614 4058
katrin.roht@ohtuleht.ee